

jočimi očmi, kakor je premerila vselëj žensko, kadar jo je srečala na ulici.

Nikoli ni razmišljala o sebi, ne o svoji lepoti. Živela je v zavesti, da jo ima rad mož tako, kakršna je. Ko se pogledala v zrealu in se je primerjala s sliko lepih žensk, ki jih je sovražila, si je priznala, da jih ne dosega.

Poteze njenega obraza so bile nalahno, a jasno začrtane. Okrog ust je ležal trpek usmev, da se je smilila sama sebi. Ženske, ki izvablajo moške, so drugačne. Nekaj mladostnega, privlačnega, svetskega imajo na sebi.

Prvič je vzela lepoticje v roke. Za malenkost se je spremenila. Bila je skoraj zadovoljna sama s seboj. Oblekla se je in šla na promenado. Ko se je pomešala med mlade ženske in postopajoče moške, jo je obšel gnus. Zaničevala se je za hip. Nato je izvzela sebe in je zaničevala vse druge. Nato pa ji je bilo že vseeno . . .

Naenkrat je začula smeh za seboj. Ozrla se je in ošvignila s pogledom tri moške. Drzno so jo zrli. Pošepnili so. Nato so se spustili v divji krahot.

Postala je. Kri ji je planila v obraz. Zašla je iz vloge, katero je hotela igrati, nevedé, da je zasmeh grenko breme tega poklica.

»Fej!« je dejala, da je krahot utihnil. »Fej!« je dejala še enkrat in solze so ji stopile v oči.

Kako je dospela domov, se skoraj ni spominjala. Omotično se je vrgla na stol. V duši pa se je dvigalo nekaj silnega. Sovražila je vse. Nizkotno se ji je zdelo vse, kar jo je obdajalo. Opljuvala bi bila življenje, razdejala ga z rokami, poteptala z ного kot modrasa. In vendar je bila brez moči.

Čutila je trudnost, podobno pijanosti. Vrgla se je na posteljo in zaspala.

Ko se je prebudila, je videla, da je pozna noč in da mož spi.

Kdaj se je vrnil? Kod je hodil? Bliskovito so delovale njene misli, se združevale in se zopet lomile. Nobene, niti najgorostasnejše ni popolnoma odbila, vsako je pridržala.

Po polurni muki je spreletelo njen obraz. Počasi se je mož prebudil iz globokega spanja. Ko je odprl oči, je videl proseče oči svoje žene in začutil objemajoče roke.

V takih hipih človek pozabi vse. Na vso žalost in na ves gnus. Vera je jecljala: »Saj te ljubim, saj ne bom več taka . . .«

In res je bila gospa Vera tega zbližanja najbolj radostna. (Dalje.)

TRIKRAT MOJ ŽERJAV.

IVAN PREGELJ.

Letos, petindvajsetega sušca sem videl žerjava. Bil je prvi, ki sem ga videl živega. Zató je prvi k r a t moj . . .

Nekje na samotnemrodu v Kokri pod Miljami je sameval, utrujen in izgubljen, ko sem šel visoko za krajem navzgor in ga splašil. Vzletel je in se gnal nad gozdom v velikem krogu in iskal, kam bi sedel. Komaj je našel in se spustil daleč smreki v vrh. Nisem verjel, da me še vidi, a sem zamahnil z roko. Videl je, vzplaval v drugo, iskal trudneje in dalj. Bliže ni mogel in vstran ni znal. Ko je sedel, sem zopet plašil. Videl je, krožil, iskal. Bliže ni mogel, vstran ni znal. Ubogi ptič! Kakor da sem sam iskal. Kamor zletiš, povsod v tujem, v ljudeh in psih. Le v svojem nikjer! V samoti nikjer! V svoji svobodi nikjer! V svoji prirodi nikjer! Ubogi ptič! Zato je drugi k r a t moj . . .

Pa še v tretje je moj.

Robinzonovo srečo bi še prebolel. Tega sivega žerjava ne bom pozabil do smrti . . .

»Kamor zletiš, povsod v tujem, v ljudeh in psih. Le v svoji svobodi nikjer. Bliže ne moreš, vstran ne znaš . . .«

BOLNIK.

TINE DEBELJAK.

Nizek strop
in stene od vseh štirih strani
vanj tišče.

V glavi se mu vrti
od svetih podob,
ki v kotu vise:

od svetega Valentina
za telesno muko,
Jezusa, Marije, svetega Jožefa,
od svete Barbare
s prošnjo,
s staro roko zapisano:
Daj nam srečno zadnjo uro! —

Daj mi srečno zadnjo uro! —
 šklepečejo oči v groznici,
 miže gledajoč
 svoj lasten pogreb:
 Pred rakvijo vodoravno
 bilje pojo
 zategnjeno —
 nosači stopajo
 trdo, upognjeno —
 Veter sveče ugaša,
 da vosek kaplja
 po haljah
 duhovnikov
 in zvonjenje zvonov zanaša,
 zvonov — — — zvonov,
 kot da iz dalje pojo ...
 iz neba ...

V sobi se je iztekla ura,
 stara švarevaldlerca —
 utrgala se je vzmet.
 In kot da so padle vkup stene in strop,
 in kot da ni v kotu več svetih podob —
 pač, — sveta Smrt ...

SIROTE.

NARTE VELIKONJA.

7.

Drugo jutro je Branko odločil, da ostane Dorica pri bratcu, ki ga je posadil na staro vrečo v travo za hišo. Sam je moral raznesti vabila za izredno sejo, ki jo je sklical župan radi občinskih sirot, potem je moral še h kovaču po kolo in h kopačem s predjužnikom. Zajtrk sta delila z Dorico, Marta je odrezala kos kruha in gospodinja ga je namazala z maslom.

Kakor da nekaj sanja, se je županja zagledala med delom čez vrtno lesno na njive in vzdihovala, ko je videla, da je sama.

Tudi Marta je nekaj časa okopavala na vrtu. Ustavila se je pod hruško ter utrgala dve najdebelejši:

»Kradem, za sirote kradem kakor sveti Krišpin,« je vzdihovala, dobro vedoč, da gospodar zelo pazi na sadje. »Bog mi bodi milostljiv!«

In je razrezala hruško na koščke ter dala Dorici:

»Tako, kadar bo vpil, mu daj košček!«

In deklica je uprla vanjo svoje modre oči ter razumno prikimala.

»Ta je pa zate!« je dejala ter ji dala drugo. »Jaz ne morem zato,« je imela solze v očeh, ko je odkrevala v kuhinjo. »Meni se ti revčki smilijo!«

Okoli poldneva se je vrnil Branko. Naglo je nanesel Marti drv, pogledal v občinsko pisarno, ali je kaj nujne pošte in nato skočil za hišo k otrokoma. Oba sta spala. Lojzek je imel še dva koščka hruške, na katerih so se zbirale mravlje. Na solneu mu je blede lice pobarvala lahka rdečica in na čelu so mu stale potne kaplje. Črn roj muh se mu je pasel okoli ust, okoli katerih se je bil namazal s hruško. Dorica je bila zakimala sede in v roki je še krčevito tiščala vejico, s katero je odganjala muhe.

Branko je odpodil črni roj, otresele mravlje s hruške, zavil krhlje v papir ter se podvival v kuhinjo, kjer je bila Marta nalila mleka v pinjo. Toliko da je začel mesti, je prišumela Boltarica skozi vrata.

»Ali je župan doma?«

»Ga ni!« je dejala Marta.

»In županja?«

»Na vrtu!«

»Tako!«

In je odvihrala nazaj. Pri vrtni lesi se je zadela ob župana.

»Čisto prav, da Vas dobim!« je planila v besedo, ne da bi pozdravila. »Toliko sem prišla povedat, da tistega beraštva ne maram več v hišo. Če ne pride, kadar je vrsta, pa imejte vse sami!«

»Boltarica, jaz ne razumem!« je dejal župan osorno. »Čemu taka vihra?«

»To sem hotela povedati in sem povedala, da boste vedeli. Po komandirajte po svoje!«

»Za vraga, čemu te besede?«

»Danes sem prala!« je naglo drdrala Boltarica in zlovešča poteza ji je igrala okoli usten. »In ko sem ob enajstih razobesila perilo, sem zapazila, da ni Dorice, no, tiste občinske nadlege. Rekla sem, da bi pobirala perilo, ki ga veter vrže na tla. Za to bi bila dobra, pa je ni bilo od nikoder. Tilka je rekla, da je že zjutraj ni bilo. Šla sem, da poizvem, saj sem se bala za otroka, kod hodi, ko odgovarjam zanj. In jo vidim, da leži za vašo hišo in varuje otroka. Tako, sem dejala, kadar bo dekletce samo za napotje, mokro in